

A művelhető földek védelme

A mezőgazdaságilag művelhető földek védelmére az elmúlt években hozott intézkedések eredményeként ma már az igénylők alaposan megfontolják, hogy hol, és mekkora területet foglaljanak el. Az elmúlt évben — az öt évvel korábbi körülbelül 5000 hektárral szemben — hozzávetőleg 2000 hektár mezőgazdaságilag hasznosítható földet vontak ki a termelésből. Többségük gyenge termőterület volt, de esetenként igénybe vettek jó minőségű földeket is más célokra. A területek átvételért kifizetett összeget — 180-190 millió forintot — a korábban kivont, újrahaznosított területek rekultivációjára fordították.

A földvédelmi járulék magas összegének és a beruházások csökkentésének köszönhető, hogy az elmúlt években egyre kevesebb jó minőségű földre telepítettek létesítményeket, utakat, lakóépületeket. (A föld értékének emelkedését mutatja, hogy 10—15 évvel ezelőtt egy-egy évben 30 ezer hektár is kiesett a termelésből.) A mezőgazdasági művelés alól kivont területekért magas összeget kell fizetni, ami még növekedhet akkor, ha a föld öntözött. Az így befolyt összegek a Földvédelmi Alapba kerülnek, amelyből korábban a területéből kivont területek újrahaznosítását finanszírozzák. Tavaly 303 üzem pályázott 9000 hektárral, s összesen 216 millió forintot támogatásra jelentettek be igényt. Ebből 288 kérelmet fogadtak el; ezzel 181 millió forint értékben 8600 hektár föld rekultivációjához nyújtottak segítséget.

A sikeresen pályázó üzemek a Földvédelmi Alapból a költségnek mintegy felét kapták támogatásként. Néhány gazdaság — mivel különösen értékes termőterületet kívánt újra hasznosítani — a fele részről nagyobb összegű térítést is kapott. A pályázók elbírálásánál fontos szempont: a föld minősége, a ráfordítás költsége, annak nagysága és a megtérülési idő. Szakmai kifogások miatt az igények 7—8 százalékát utasították el. Amennyiben a gazdaságok nem megfelelően használták fel a kapott támogatást, vagy tíz éven belül a szántó művelési ágát megváltoztatják, akkor vissza kell fizetniük a pénzt.

Az új jogszabályok változtatlanul előírják a termőföld — a mezőgazdaság legfőbb termelő eszközének — kötelező hasznosítását. A határszemenkénti ez a hatóságok rendszeresen ellenőrzik, a kötelezettség elmulasztása esetén földvédelmi bírságot rónak ki a tulajdonosokra. Ez a terület aranykorona értékének 1000-szeres forintösszege.

A hasznosítatlan mezőgazdasági területek általában magánszemélyek tulajdonában, illetve tanácsj kezelésben vannak. Sok gondot okoz az aprófalvak el-

néptelenedése, a tulajdonosok kihalása. A művelési fegyelmet a nagyüzemeknél az elmúlt évben nem sérítették meg.

A földtörvény tágabb területet biztosít a parlag földek hasznosítására. Régebben a jogszabályok korlátozták az állami és szövetkezeti tulajdonban lévő elaprózott területek értékesítését magánszemélyek részére. A tartós használatbavétel pedig nem hozott megfelelő eredményt. Újabbban ezeket a területeket el lehet adni, amitől a parlag csökkenését várják a szakemberek.

Új festékgyár

A Szovjetunió területén létesülő közös festékanyaggyár létrehozásáról írt alá egyezményt Moszkvában „Szojuzanilinprom” és a szövetségi egyesülés és a bázeli székhelyű svájci „Sandoz A. G.” cég.

A „Tavria” elnevezésű kö-

zös cég, az Armjanszkban működő anilinfestékgyár bázisára épül. 1990-re, a tervek szerint, a festékgyártás elérheti a 12 ezer tonnát. A „Tavria” a festékanyagok értékesítésével, kutatási és fejlesztési feladatokkal is foglalkozik majd.

Húsvét előtt Hagyományok Tápén

Hamvazószerdától húsvétig — negyven napig — böjtöt tartott a hajdani tápai nép. Sok helyen az általában használt edények helyett előszedték a nem zsíros ételkehez használtakat, hogy kevés zsír se jusson szervezetükbe „bütidő” alatt. Magam is ismertem olyan idős asszonyokat, akik néhány falat kenyéren, túron („soványtúron”) és vízen teltették napjaikat. Ezek mellett olyan gazdát is, aki jószágaival is érezte az emberre vonatkozó böjtöt: nem etette őket úgy, mint más napokon.

Noha az egyház engedélyeket, mérséklő böjtölést már rég határozott, Tápén a vallásosabbak — főként asszonyok — máig betartják a húsvét előtti szigorú böjtöt. Elsősorban nyilván megfőzött. A virágvasárnapi barkaszenteléssel még szigorúbbá vált régen a böjt. Emlékszem, gyermekkoromban egy öregasszony nagyhaten szinte alig evett, napgyénteiken pedig pár szem búzát rágott, amire kevés vizet ivott. Az idő táj-

ban minden családnál volt főzni való csemege kuckó, patogatni való is bőven. Főtt étel gyanánt a törött, olajba főzött paszuly szolgált, módosabb helyeken hal került a böjti asztalra. A negyvennapos böjti időszak fegyelmét a kisgyermek is betartották. Katonaviselt legények nem sokat törődtek vele — amiért az akkori vallásos tápai nemzet igen megszólította őket.

A húsvét előtti hét egybeként a nagy készülétek ideje volt: a lányok tojást festettek, ajnározgatták a kis kertben nyíló szép virágokat, a legények pedig (kisgyerekek, sőt házasmesterek is) szagosvizet csináltak. A lányok vöröshagymalevet főztek, s kibűlt levébe mártották a főtt tojást. Ennek Tápén „zödszömmel főtés” volt a neve. Úgye-sebb lányok viaszgyertyát díszítéssel is próbálkoztak, mások — az 1950-es években — vízfestéssel. Alapjában Tápén a „zödszömmel” való díszítés járta. A kislányos anyukák egy kis aprópénzt is szaporítottak,

Transzformátorok exportra

A Ganz Villamossági Művek transzformátor gyárában az idén 10 darab 26 megavoltamperes (MVA) 145 kilovoltos (KV) transzformátort állítanak össze megrendelésre. Igazodva a különböző igényekhez, a gyár termékei még eljutnak többek között Kínába és Brazíliába is.

Kiváló minőségű

A Szikszói Állami Gazdaság az ország legnagyobb Charais szarvasmarha tartója. A francia fajta szarvasmarha nem igényli a költséges istállót, tömegtakarmányon tartható, jól értékesíti azt, gyorsan hizik, és kiváló minőségű a húsa. A gazdaság eredményeit az is bizonyítja, hogy az ez évi Charais Világkongresszust — június elején — Szikszón és Miskolcon rendezik meg.

Mi? Hol? Mikor?

1988. MÁRCIUS 31., CSÜTÖRTÖK — NÉVNAP: ÁRPAD
A Nap kel 6 óra 25 perckor, nyugszik 19 óra 12 perckor.
A Hold kel 17 óra 22 perckor, nyugszik 5 óra 45 perckor.

VIZÁLLÁS

A Tisza vízállása Szegednél szerdán plusz 621 cm (áradó).

SZÁZHUSZONÖT EVE
született Guyon Richard (1813—1856) honvéd tábornok, az 1848—49-i szabadságharc katonai vezető alakja.

ÖTVENÉVES
Karikó Teréz (sz. 1938) Liszt-díjas operaénekesnő, 1960 óta a Szegedi Nemzeti Színház tagja.

NEGIVEN EVE
halt meg Egon Erwin Kisch (1885—1948) prágai születésű, nemzeti író publicista, újságíró, a „szálgöld riporter”. 1933-ban a náci letartóztatást, de cseh tiltakozásra szabadon engedték. Visszatért Prágába, ám a nácizmus terjeszkedése miatt onnan is emigrálni kényszerült. Sokoldalú, aktív harcot folytatott a fasizmus ellen. Részt vett a spanyol polgárháborúban is. 1946-ban tért vissza Prágába.

NAGYSZÍNHÁZ
Este 7 órakor: Carmen: (József 1—2. bérlet)

KISSZÍNHÁZ
Este 7 órakor: Irma, te édes (Vaszy 1. bérlet)

MOZIK
Vörös Csillag: delelőtt 10 órakor: Kellemes husvétünnepet (színes, m. b. francia filmvígjáték. III. helyért), du. fél 4. háromnegyed 6 és 8 órakor: Kairó bíró rózsája (színes, m. b. amerikai filmvígjáték. II. helyért)

Fáklya: háromnegyed 3 és negyed 6 órakor: Szeleburdi vakáció (színes magyar filmvígjáték), fél 8 órakor: Kellemes husvétünnepet (színes, m. b. francia filmvígjáték. III. helyért)

Szabadság: fél 4. háromnegyed 6 és 8 órakor: Kellemes husvétünnepet (színes, m. b. francia filmvígjáték. III. helyért)

Filmteka: fél 6-kor: Zöld sugar (színes, francia film), fél 8 és fél 10 órakor: Juhász Gyula Tanárképző Főiskola klubja.

Kiskőrössi halászsárdá: (videomoz) du. 4 és este 8 órakor: A tizedik áldozat (színes, olasz-francia sci-fi film).

Eva presszó: este 8 órakor: Seriff az égből (színes, olasz filmvígjáték).

ÜGYELETES
GYÓGYSZERTÁR
Klauzált tér 3. szám (13/57-es). Este 8 órától reggel 7 óráig. Csak sürgős esetben!

BALESÉTI, SEBÉSZETI, ES UROLÓGIAI FELVÉTELI ÜGYELET
Ma a balesetet szenvedett személyeket a II. kórház (Tolbuhin sgt. 57.) veszi fel, sebészeti felvételi ügyeletet az I. Sz. Sebészeti Klinika (Pécsi u. 4.), urológiai felvételi ügyeletet a II. kórház tart.

A balesetet szenvedett gyermekeket a kórház baleseti sebészeti osztályán, az egyéb sebészeti gyermekbetegeket a sebészeti klinikán látják el.

EJSZAKAI ORVOSI ÜGYELET
Este 7 órától reggel 7 óráig a felnőtt lakosság részére: Szeged, Hunyadi János sgt. 1. sz. alatt. Telefon: 10-100.

GYERMEKORVOSI ÜGYELET
Munkanapokon 13 órától másnap reggel fél 8 óráig, szombaton, vasárnap, és munkaszüneti napokon, reggel fél 8 órától másnap reggel fél 8 óráig a Lenin krt. 20. sz. alatti körzeti gyermekorvosi rendelőben történik a sürgős esetek orvosi ellátása.

GYERMEK FÜL-ORR-ÉGÉSZETI ÜGYELET
Ma este 19 órától holnap reggel 7 óráig az Újszegedi Gyermek-kórház, Szeged, Odessza krt. 37. Telefon: 22-655.

FOGORVOSI ÜGYELET
Hétfőtől péntekig 22 órától reggel 6 óráig, szombaton reggel 7 órától hétfő reggel 7 óráig: Szeged, Zöld S. u. 1—3. Telefon: 14-642.

SOS LELKISÉGEL-SZOLGÁLAT
Mindennap este 7 órától reggel 7 óráig. Telefon: 11-000.

IFJÚSÁGI DROGTELEFON:
54-773
Hétfőn és csütörtökön délután 3 órától 6 óráig hívható.

BUDAPEST 1.
8.55: Tv-torna
9.00: Képzőművészeti
9.05: Teledoktor
9.15: Abszolút Fehér történetek
10.35: Képzőművészeti
10.35: Hírek
10.40: Hármaskötet
10.45: Telesport
10.50: Új Reflektor Magazin
10.55: Tv-torna
11.00: Esti mese
11.15: Lotlósorsolás
11.30: Híradó
12.05: Derrick — NSZK bűnügyi tv-filmsorozat
12.05: A hét műtárgya
12.10: Velünk élő történelem — 4.
12.15: Van öt perce?
12.20: Magyar naiv művészek
12.20: Híradó 3.

BUDAPEST 2.
17.40: Képzőművészeti
17.45: Správy — hírek szlovák nyelven
17.50: Dzsesszencia
18.10: A láthatatlan nyomozó — amerikai tv-filmsorozat
19.00: Unser Bildschirm —

KOSSUTH

8.20: Vállalkozást
8.30: Örökzöld dallamok
9.15: Fialatok muzsikáinak
9.30: Harmadik perc alatt
A Föld körül — (ism.)

10.05: Diákfelőrlés
10.35: Enkló ifjúság
10.50: Noták
11.34: A Balogh család — Veres Péter regénye — 3.

12.30: Ki nyer ma?
12.40: Rólunk van szó!
12.45: Válaszolunk hallgatóinknak

13.00: Zenekari muzsika
13.10: Játsszani is engedd...
16.05: Révkaiauz
17.00: A földnyelven — Olesz Honcsar elbeszélése

17.30: Csongrád megyei népdalkörök énekelnek
17.55: Cimarosa: A karmester egyfelvonásos vígopera
19.30: Rádiószínház — Csütörtök esti epizód — Don Hawort hangjátéka

20.23: Hans Knappertbusch öröksége — 4.
21.30: Kurasatov Vasilov Landan...
22.20: Tíz perc külpolitika
22.30: Kapaszkodó
22.55: Napkőzen Máltáról
23.04: Zenekari operarészletek

0.10: Himnusz
0.15: Éjféli után

PETŐFI
8.05: Noták
8.20: A Szabó család...
8.50: Tíz perc külpolitika
9.05: Napkőzen
12.00: Hírek németül, oroszul és angolul

12.10: Fábrián Eva énekel
12.25: Utikálauz üdülőknél
12.30: A népművészeti mesterei
13.05: Nosztalgiahumor — Tony Sheridan

14.00: Lelátó
15.05: Tudományos könyvespolc
15.10: Operaslagerek — (ism.)
15.45: Törvénykönyv — (ism.)
16.00: Jubilások

A mikrofon előtt
17.05: Értékesítők
17.10: Freddie Hubbard együttesének dzsesszfelvételeiből

17.30: Ha én lennék...
18.30: Slágerlista
19.05: Sport
19.15: Operettkedvelőknek
20.10: A Poptársznya dalai

21.05: A Magyar Rádió Karinthy Szinpadája — Karc 1987. Ösz — (ism.)
22.14: Közkívánatra!
0.15: Éjféli után...

EARTÓK
8.13: Matuz István fuvalázik
8.45: Szimfonikus zene
10.17: Bizet: Gyöngyhalászok — háromfelvonásos opera Közben:

11.05: Pillanatkép
11.10: Magyarán szólva
12.28: Híres zongoraművészek lemezeiből
13.05: A Nyitnikék postája
13.59: Zenekari muzsika
14.59: Pophullám
16.00: Kamarazene
17.00: Diákfelőrlés
17.30: E. T. A. — Hoffmann és a muzsika — 2.

18.28: Prózai MK
18.30: In limba materna — román nyelvű nemzetiségi műsor

19.05: Tom Koppmann (csemla) hangversenye
20.23: Századunk kórusmuzsikájából
20.51: Verseit elmondja: Vas István — (ism.)

21.00: Gonda János szerzeményéből
21.30: Mozart: B-dúr divertimento
22.10: Napjaink zenéje

Áprilisban vasárnaponként

Busakóstoló a halászcserdében

Ez adta az ötletet a Roossevelt téri Halászcserda „Le-sőharcsa” Polgárjogi Társaságnak, hogy több napon keresztül, ingyenes kóstolóval egybekötött ismertetőtartsanak a busából készíthető ételekről.

Az ötlet onnan származott, hogy a körzeti televízió adásában kutatók számoltak be a busa értékeiről, mely elősegíti a vérzsírszintet, csökkenti a koleszterinszintet. Ez a növényevő hal nem tartozik a kedvenc ételek körébe, igaz, nem is igen tudják elkészíteni. Olcsó hal, éppen ezért mindenki könnyen megvásárolhatja. Ezért is gondoltak arra, hogy megismertetik elkészítési módjait, hiszen a szív- és érrendszeri betegségekben sajnos élenjáró ország vagyunk.

A hal pucolásakor olyan „zöld-szaggal” telítődik az ember, mintha füvet kaszálna. Ezt el lehet kerülni. Ennek a titka, hogy zsigereles után a halhúst leválasztjuk a gerincről, majd

Manapság egyre többet beszélünk a busáról. Ez a növényevő hal nem tartozik az úgynevezett nemes-hal-félék családjába. És hogy mégis napról napra szóba kerül, annak az oka, hogy tudományos vizsgálatokkal kiderítették, e halfajta zsírsavösszetétele számunkra oly kedvező, hogy minél többet fogyasztunk belőle, annál inkább csökken vérünk koleszterintartalma. S ha ez csökken, akkor a halálos és nem halálos szívrohamok kockázata is csökken.

éles késsel a pikkelyes bőrt elválasztjuk a hústól. (A kellemetlen zöltszagt ugyanis a pikkelyek alatt, és a bőrben gyűjt össze a busa.) Ezután ugyanúgy kell bánni a halhússal, mint bármelyik rokonával. Az biztos, hogy a busa „imádja” a különleges fűszereket (szerecsendió, csili, szegfűbors, currie, fokhagyma). Az ét-lapon 14-féle busaétel sorolnak fel, benne busa ropogós, pörkölt juhtúrós galuskával, citromos, vajjas filé, fokhagymás, zöltséges, gombás, rántott, tűzdelt filé, hogy csak néhányat említsünk, és tejfölös busaleves.

Receptje: a busacsontot hagymával, babérlevéllel

30—50 percig főzzük, majd a halléhez hasonlóan szűrjük, átpasszírozzuk. Ezután kevés vajon zsúlienre vágott zellert, sárgarépát, gyökeret, póréhagymát, hónapos retket, lila hagymát, gombát, petrezselymzöldet lepárolunk, liszttel megszórjuk, majd az átszűrt alapjével felengedve tejföllel, kevés mustárral ízesítjük. Betétként filézett és apró kockára vágott busahúst teszünk bele.

A halászcserdében a kóstolóval egybekötött busabemutatókat április 3-án, 4-én, 10-én, 17-én és 24-én rendezik, 11—15 óráig. A receptekről felvilágosítást is adnak.

Bagaméry László

Ifj. Lele József